

Unijne dotacje na walkę z COVID-19

Przesunięcia środków w Regionalnych Programach Operacyjnych w związku z pandemią koronawirusa

6 kwietnia 2020

Wstęp

Obecna perspektywa finansowa Unii Europejskiej – na lata 2014-2020 – od samego uruchomienia była postrzegana w Polsce jako ogromna szansa na rozwój gospodarczy i społeczny. Otrzymaliśmy do wydania 105,8 mld EUR, a więc ponad 60 mld zł rocznie.

Podobnie jak w poprzedniej perspektywie finansowej, polski rząd postawił na decentralizację, tzn. zdecydował istotną część alokacji – około 30 proc. – oddać do wdrażania marszałkom województw, w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, uznając, że władze regionalne najlepiej potrafią zdiagnozować największe lokalne potrzeby rozwojowe i najlepiej rozdzielić unijne wsparcie.

Na finiszu tej perspektywy przed samorządami pojawiło się jednak ogromne wyzwanie związane z pandemią koronawirusa. Muszą wesprzeć nie tylko swoje służby medyczne w regionie, ale też starać się łagodzić skutki gospodarcze wywołanego wirusem kryzysu. Wszystkie urzędy marszałkowskie postanowiły błyskawicznie wykorzystać do tego też unijne pieniądze, które zostały im do wydatkowania w ramach RPO. Zadanie nie jest łatwe, bo czasu jest mało – pieniądze trzeba wydać błyskawicznie, a potrzebne jest do tego przestawienie też biurokratycznej maszyny. Oby się udało.

Zapraszamy do lektury.

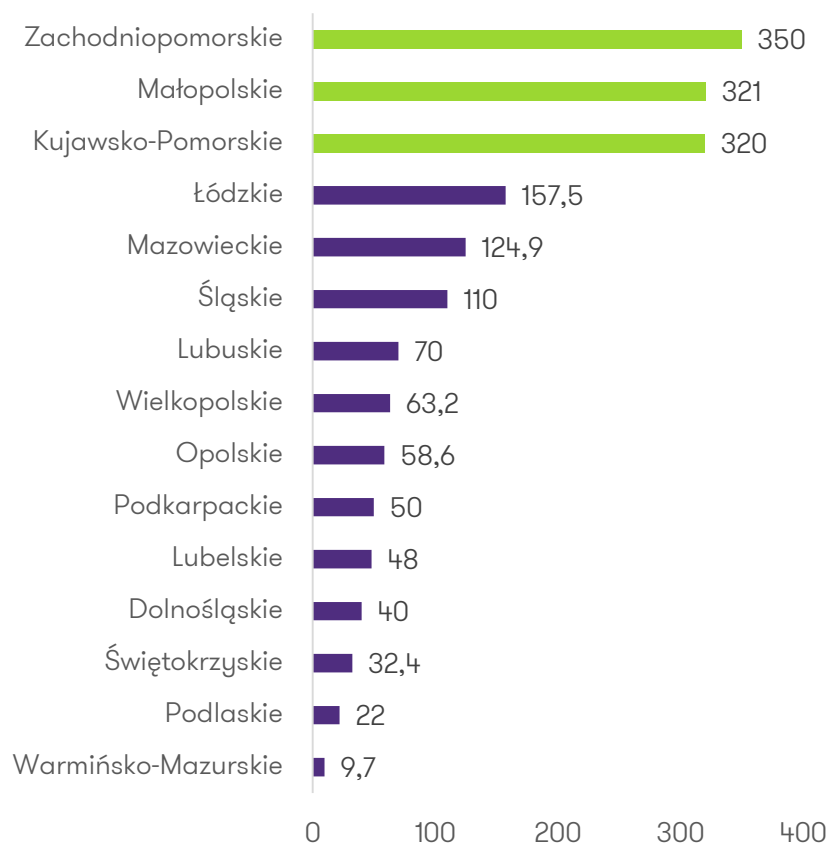
Blisko dwa miliardy szybkiej pomocy

Według szacunków Grant Thornton na 2 kwietnia, samorządy przekierowały na walkę z pandemią już prawie 1,8 mld zł.

Polska gospodarka i polska służba medyczna stają obecnie przed największym wyzwaniem od dziesiątek lat. Władze, w tym władze samorządowe, muszą jednocześnie ratować przed zapaścią instytucje medyczno-sanitarne oraz przedsiębiorstwa i ich miejsca pracy. Oba obszary wymagają natychmiastowej, sprawnej i dobrze skierowanej interwencji, w której liczy się niemal każda godzina.

Właśnie dlatego urzędy marszałkowskie, często we współpracy z lokalnymi samorządami, władzami szpitali i przedsiębiorcami, opracowują plany kryzysowe, w tym przekierowują niewykorzystane jeszcze dotacje unijne w ramach RPO na najpilniejsze wsparcie w walce z pandemią. Łącznie przesunęły na ten cel już 1,78 mld zł. Trzy województwa – zachodniopomorskie, małopolskie i kujawsko-pomorskie – wygospodarowały kwoty przekraczające 300 mln zł. Jedynym województwem, które jeszcze nie przeznaczyło na ten cel żadnych kwot, jest województwo pomorskie. Jest w najtrudniejszej sytuacji, ale tylko z tego powodu, że do tej pory najsprawniej wydawało unijne fundusze i ma już rozdzieloną niemal całą alokację.

Wykres 1. Wartość wsparcia przekierowanego w ramach RPO na walkę ze skutkami koronawirusa (w mln zł)

Służba zdrowia priorytetem

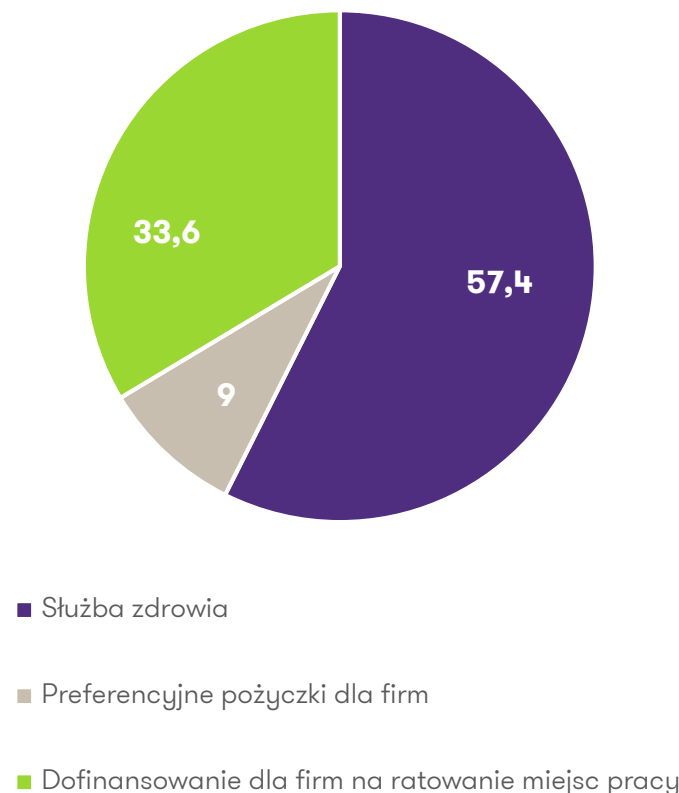
Ponad połowa środków trafi na wsparcie służb medycznych i sanitarnych. Dla przedsiębiorstw przewidziano nieco mniejszą część.

Patrząc po rozdziale pieniędzy można dojść do wniosku, że w przypadku większości województw najpilniejszym aktualnie zadaniem jest ochrona życia obywateli. 57 proc. przekierowanych na walkę z koronawirusem środków ma trafić do szpitali, służb sanitarnych i innych instytucji dbających o ratowanie zdrowia ludzi i ograniczenie rozprzestrzeniania się choroby.

Na ratowanie gospodarki i miejsc pracy łącznie przewidziano 43 proc. przesuniętych środków. Najwięcej – 34 proc. – ma przybrać formę bezpośredniego dofinansowania dla firm i wsparcia osób tracących pracę.

Pozostałe 9 proc. samorządy chcą przeznaczyć na niskooprocentowane szybkie pożyczki dla firm, mające ratować płynność przedsiębiorców w czasie „społecznej kwarantanny”.

Wykres 2. Wartość wsparcia przekierowanego w ramach RPO na walkę ze skutkami koronawirusa w podziale na cele (w proc.)

**Szczegółowe
działania
województw**

DOLNOŚLĄSKIE

Łączna wartość: 40 mln zł

(środki z UE i budżetu województwa)

Działania:

Ze środków tych zakupione zostaną karetki pogotowia, respiratory (w tym respiratory mobilne, inwazyjne i nieinwazyjne), defibrylatory, aparaty USG, sprzęt do dezynfekcji i zamgławiania (ozonometry), ultrasonografy, pompy infuzyjne, środki ochrony indywidualnej, sprzęt do diagnostyki genowej koronawirusa (testery), kardiomonitoring i pulsoksymetry, katnografy, komory izolacyjne – BIOBAG do transportu sanitarnego chorych.

KUJAWSKO-POMORSKIE

Łączna wartość: 320 mln zł

Działania:

- funkcjonalne przystosowanie placówek publicznej służby zdrowia do działania w sytuacji epidemii
- wieloaspektowe działania prewencyjne przeciwdziałające rozprzestrzenianiu się koronawirusa
- działania w dziedzinie opieki społecznej, bezpieczeństwa publicznego, pomocy psychologicznej, edukacji i informacji publicznej
- niezbędne inwestycje (m.in. zakup karetek i sprzętu dla szpitali)
- wsparcie biznesu (przebranżowienie firm i korzystne pożyczki obrotowe).

LUBELSKIE

Łączna wartość: **48 mln zł**

Działania:

- zakup aparatury diagnostycznej i medycznej (w tym respiratorów), jak również zakup środków do dezynfekcji i środków ochrony indywidualnej.
- środki na wsparcie finansowe dla personelu medycznego.

LUBUSKIE

Łączna wartość: **70 mln zł**

Działania:

- 45 mln zł – zabezpieczenie sprzętowe i ochronne szpitali
- 5 mln zł – zakup testów na koronawirusa
- 20 mln zł - przeznaczone na dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników przedsiębiorstw, prowadzenia działalności gospodarczej i składek na ubezpieczenia społeczne.

ŁÓDZKIE

Łączna wartość: 157,5 mln zł

Działania:

Na walkę z pandemią w regionie łódzkim zostanie przeznaczone 93,5 mln zł z Funduszy Europejskich na wsparcie wojewódzkich szpitali i ratownictwa medycznego.

Dodatkowo Zarząd Województwa Łódzkiego m.in. zwiększył alokację na konkurs „Innowacje w MŚP” o 64 mln zł. Tym samym wspartych zostanie 47 projektów, a nie jak zakładano pierwotnie 15.

MAŁOPOLSKIE

Łączna wartość: 321 mln zł

Działania:

Na zakup sprzętu dla małopolskich szpitali Zarząd Województwa przeznaczył 94 mln zł. W pierwszej kolejności 43 mln zł zostaną przeznaczone na:

- 20 tysięcy testów na obecność koronawirusa,
- 50 w pełni wyposażonych ambulansów,
- 50 namiotów pneumatycznych wraz z łózkami i sprzętem medycznym,
- 50 tysięcy litrów płynu do dezynfekcji,
- 600 opryskiwaczy biobójczych,
- 3 specjalistyczne samochody do przewożenia próbek i materiałów do badań,
- dokupienie środków ochrony osobistej dla wojewódzkich szpitali,
- dostosowanie Szpitala Śniadeckich w Nowym Sączu na cele zakaźne.

192 mln zł trafi do małopolskich przedsiębiorstw. Docelowo te środki mają chronić małopolskie firmy przed skutkami gospodarczymi epidemii oraz wspierać utrzymanie miejsc pracy.

Dodatkowo 35 mln zł ma zasilić program pożyczek o symbolicznym oprocentowaniu dla firm, które będą potrzebowały pieniędzy, aby utrzymać stan zatrudnienia. Nowa oferta pożyczkowa będzie udostępniona we współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Możliwe będzie dalsze zwiększanie tej kwoty w zależności od potrzeb.

MAZOWIECKIE

Łączna wartość: **124,9 mln zł**

Działania:

Pomoc finansowa pozwoli na zwiększenie możliwości diagnostycznych, ratowniczych i medycznych placówek ochrony zdrowia w obliczu coraz trudniejszej sytuacji epidemicznej.

Dzięki dofinansowaniu możliwy będzie zakup sprzętu dla szpitali i adaptacja pomieszczeń do przyjmowania pacjentów zarażonych koronawirusem. Wsparciem objęte zostaną placówki medyczne, stacje pogotowia ratunkowego oraz transportu sanitarnego. Pozwoli to na zwiększenie możliwości w diagnozowaniu i leczeniu mieszkańców Mazowsza, a także zwiększenie bezpieczeństwa lekarzy, pielęgniarek i ratowników medycznych.

OPOLSKIE

Łączna wartość: **58,6 mln zł**

Działania:

45 mln zł zostanie przeznaczone na zaspokojenie potrzeb szpitali. Zakupionych zostanie m.in. 30 dodatkowych respiratorów, aparatura do monitorowania czynności życiowych, urządzenia do tlenoterapii, niezbędne urządzenia diagnostyczne czy urządzenia do dezynfekcji pomieszczeń i karetek oraz na środki ochrony osobistej – rękawice, maski, fartuchy, przyłbice ochronne czy płyny do dezynfekcji.

Pozostałe 13,6 mln zł przeznaczonych zostanie na działania w opiece społecznej. Są to przede wszystkim: poprawa opieki nad seniorami (najbardziej zagrożonymi w czasie epidemii) oraz osobami obłożnie chorymi i wykluczonymi społecznie, którzy sami sobie nie potrafią pomóc.

PODKARPACKIE

Łączna wartość: 50 mln zł

Działania:

20 mln zł już zostało uruchomionych. Zakupy będą w pierwszej kolejności dotyczyć środków ochrony zdrowia dla personelu medycznego – chodzi o maseczki, gogle, jednorazowe rękawiczki, płyny do dezynfekcji, kombinezony. Zamawiany jest także sprzęt niezbędny w udzielaniu pomocy osobom zarażonym. Są to przede wszystkim respiratory. W najbliższych dniach 20 sztuk trafi do szpitala zakaźnego w Łańcucie.

W trakcie jest także zakup urządzenia do przeprowadzania testów na obecność koronawirusa dla sanepidu. Sprzęt ma pomóc zwiększyć ilość wykonywanych badań. Sanepid otrzyma także 7 samochodów potrzebnych do przewozu próbek. Każda z pięciu stacji pogotowia w województwie dostanie po 3 ambulanse, w sumie 15 aut, które będą służyć do przewozu pacjentów i pobierania wymazów.

Uruchamiane jest także dodatkowe, czwarte specjalistyczne urządzenie, które wykorzystywane jest w ostrej niewydolności oddechowej.

PODLASKIE

Łączna wartość: 22 mln zł

Działania:

Po pieniądze będą mogły sięgać placówki medyczne z regionu, które leczą zakażonych koronawirusem.

W ramach projektu działań związanych bezpośrednio z przeciwdziałaniem skutkom pandemii koronawirusa będą finansowane: aparatura medyczna i diagnostyczna, usługi remontowo-budowlane czy budowa tymczasowych obiektów związanych z leczeniem i diagnostyką.

POMORSKIE

Łączna wartość: **brak danych**

Działania:

Województwo Pomorskie jest województwem, które przoduje w wykorzystaniu środków z RPO, w związku z czym prawie cała alokacja została już wykorzystana.

Jednakże również tu władze szukają środków, którymi wspomogą walkę z COVID-19. W chwili obecnej anulowano niektóre z planowanych konkursów i trwają rozmowy na temat możliwości przesunięcia środków z tych konkursów na walkę z epidemią.

Konkretne informacje na temat wielkości środków przeznaczonych na te działania poznamy w najbliższym czasie.

ŚLĄSKIE

Łączna wartość: **110 mln zł**

Działania:

W trybie nadzwyczajnym Instytucja Zarządzająca uzyskała zgodę Komisji Europejskiej na zwiększenie alokacji w działaniu 10.1. Infrastruktura zdrowia. Na ten cel przesunięte zostaną niewykorzystane środki z działań: 1.2. Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach, 1.4.2. Wsparcie regionalnych oraz lokalnych centrów kreatywności i innowacji, 5.2. Gospodarka odpadami, 6.1. Drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne, 6.2. Transport kolejowy. Łącznie to prawie 24 miliony euro (ok. 110 mln zł), które zostaną skierowane na nowy typ projektu związany z zakupami niezbędnego sprzętu oraz adaptacją pomieszczeń jednostek służby zdrowia w związku z pojawieniem się koronawirusa.

Przemieszczone środki sfinansują projekty w trybie pozakonkursowym, w ramach których projektodawcy zrealizują:

- zakup niezbędnej aparatury medycznej i diagnostycznej (w tym testów),
- zakup środków ochrony jednorazowej,
- zakup łóżek szpitalnych wraz z przeprowadzeniem niezbędnych prac remontowo-budowlanych,
- budowę tymczasowych obiektów kubaturowych związanych z leczeniem i diagnostyką, tak aby zwiększyć możliwości diagnostyczne, ratownicze i medyczne szpitali uczestniczących w działaniach kryzysowych.

ŚWIĘTOKRZYSKIE

Łączna wartość: 32,4 mln zł

Działania:

15 mln zł – wsparcia dla świętokrzyskich szpitali. Zakup m.in.: wyposażenia i sprzętu medycznego, środków ochrony indywidualnej oraz środków dezynfekujących. Jest to wsparcie poprzez rozszerzenie istniejących umów o dofinansowanie. Zapowiedziano jednocześnie kolejne zwiększenia wartości umów na rzecz placówek medycznych.

7,353 mln zł – dofinansowanie projektu „Fundusz Funduszy Województwa Świętokrzyskiego”, który zakłada wsparcie w formie preferencyjnych pożyczek mikro, małych i średnich przedsiębiorców.

10 mln zł – kwota, o którą zmniejszono wartość projektu „Popytowy System Innowacji – rozwój MŚP w regionie świętokrzyskim poprzez profesjonalne usługi doradcze”. Kwota ta zostanie przeznaczona na działania służące zwalczaniu skutków gospodarczych i społecznych pandemii.

WARMIŃSKO-MAZURSKIE

Łączna wartość: 9,7 mln zł

Działania:

W ramach dwóch konkursów Zarząd Województwa planuje przeznaczyć 9,7 mln zł m. in. na doposażenie podmiotów służby zdrowia w nowoczesny sprzęt i aparaturę medyczną oraz środki ochrony, a także na budowę, rozbudowę, modernizację podmiotów wykonujących działalność leczniczą, które realizują stacjonarne i całodobowe świadczenie zdrowotne oraz ośrodków specjalistycznych.

Dodatkowo Zarząd Województwa warmińsko-mazurskiego przyjął rozwiązania mające pomóc zminimalizować ekonomiczne skutki epidemii odczuwalne przez przedsiębiorców. Umożliwiono zmiany w pożyczkach udzielonych firmom z regionu ze środków RPO. Należą do nich: zapewnienie przedsiębiorcom dodatkowej sześciomiesięcznej karencji w spłacie pożyczek, wydłużenie okresu finansowania z ośmiu do maksymalnie dziesięciu lat, wprowadzenie tzw. „wakacji kredytowych” (zawieszenie spłaty na okres czterech miesięcy, zarówno dla kapitału jak i odsetek) oraz możliwość obniżenia oprocentowania pożyczek przez fundusze pożyczkowe.

WIELKOPOLSKIE

Łączna wartość: 63,2 mln zł

Działania:

Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia oraz zakup wyposażenia. Dofinansowanie z EFRR wynosi 30,3 mln zł, (przy czym kwota ta może ulec podwyższeniu). Projekt będzie polegał na zakupie niezbędnego sprzętu oraz/lub przeprowadzeniu niezbędnych prac remontowo-budowlanych, np. adaptacji pomieszczeń czy budowa tymczasowych obiektów kubaturowych związanych z leczeniem i diagnostyką.

Działania związane z zapobieganiem/łagodzeniem skutków epidemii COVID-19. Dofinansowanie z EFS wynosi 30,3 mln zł, (przy czym kwota ta może ulec podwyższeniu). Projekt obejmuje zakup środków ochrony indywidualnej, materiałów diagnostycznych i medycznych, sprzętu jednorazowego użytku, zakup urządzeń i środków do dezynfekcji, zakup usług remontowo-budowlanych niezbędnych do adaptacji pomieszczeń na cele walki z chorobą COVID-19, wynagrodzenie personelu.

Zarząd Województwa podjął również decyzję o przekazaniu 2,6 mln zł z EFS dla Szpitala Klinicznego im. Heliodora Świącickiego w Poznaniu, głównie na wykonanie około 2 tysięcy testów w kierunku wirusa SARS-CoV-2, ale także na środki ochrony osobistej dla pracowników szpitala klinicznego.

ZACHODNIOPOMORSKIE

Łączna wartość: 350 mln zł

Działania:

Na zakup sprzętu do zachodniopomorskich szpitali szykowany jest pakiet około 20 mln zł. Pieniądze mają pozwolić na zakup 5 maszyn do testów, respiratory i materiały ochrony indywidualnej oraz zakup tomografów. Kolejne 30 mln zł zostałoby przeznaczone na działania długoterminowe, czyli m.in. zakup testów przesiewowych co wymaga stworzenia wraz z Sanepidem systemu zarządzania testami. Zarząd Województwa chce też negocjować z Komisją Europejską możliwość przesunięcia kolejnych 50 mln zł z obecnego Regionalnego Programu Operacyjnego, tak by rozbudować oddział zakaźny przy ul. Arkońskiej w Szczecinie.

Ponadto, planowane jest uruchomienie pakietu dla zachodniopomorskiej przedsiębiorczości, składającego się z dwóch filarów. I filar wsparcia to ochrona istniejących miejsc pracy, na który Pomorze Zachodnie chce przeznaczyć ok. 170 mln zł środków z RPO WZ. Firmy szczególnie potrzebują kapitału obrotowego, co ma udostępnić tzw. II filar wsparcia. W ramach JEREMIE 2 może zostać uruchomione co najmniej 50 mln zł. Dodatkowe 20-30 mln zł udostępni Zachodniopomorski Fundusz Rozwoju. Łącznie da to blisko 80 mln zł niskooprocentowanych pożyczek obrotowych dla przedsiębiorców.

Podsumowanie

Szybkość reakcji jest kluczowa

Maria Murawska

Senior Menedżer
Doradztwo Europejskie
Grant Thornton

”

Tak jak szybko rozprzestrzenił się koronawirus, tak szybko samorządy podjęły działania, aby uruchomić środki unijne na pomoc zarówno w bezpośredniej walce z wirusem (poprzez wsparcie szpitali), jak i spodziewanymi skutkami epidemii (pakiet wsparcia dla przedsiębiorstw).

Większość samorządów szybko przeanalizowała możliwości wprowadzenia przesunięć, jak i dokonała uzgodnień z Komisją Europejską w zakresie wprowadzonych zmian. Nam w tym wszystkim zabrakło wsparcia na działania społeczne, gdyż tylko województwo opolskie wprost wskazało, ile środków i na jakie dokładnie cele przeznacza w zakresie udzielania pomocy społecznej. Wiadomo przecież, że w tej trudnej sytuacji, z jaką przyszło nam się zmierzyć, najbardziej zagrożeni są seniorzy, którzy w dużej większości wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Ale tak jak z dnia na dzień zmienia się sytuacja epidemiologiczna, tak też zmieniają się potrzeby i priorytety w zakresie podejmowanych działań, więc być może znajdują się też środki na dodatkowe działania społeczne. Informacje, które przekazujemy, są usystematyzowaniem danych publikowanych przez poszczególne Urzędy Marszałkowskie według stanu na dzień 02.04.2020 r. Jutro sytuacja może wyglądać zupełnie inaczej i trzeba będzie podjąć inne działania, niż te zaplanowane dziś.

Ważne jest jednak to, że mimo wielokrotnej opieszałości urzędników i ciągnącej się w nieskończoność oceny wniosków unijnych, a tym samym wydatkowania środków z funduszy UE, w tym przypadku wszyscy stanęli na wysokości zadania.

”

Zapraszamy do kontaktu

Maria Murawska

Senior Menedżer
Doradztwo Europejskie
Grant Thornton
T +48 697 890 932
E Maria.Murawska@pl.gt.com

Jacek Kowalczyk

Dyrektor Marketingu i PR
Grant Thornton
T +48 505 024 168
E Jacek.Kowalczyk@pl.gt.com

O nas

Grant Thornton to jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie, obecna w 140 krajach i zatrudniająca ponad 56 tys. pracowników. W Polsce działamy od 27 lat. Zespół 700 pracowników wspiera naszych klientów w obszarach takich jak audyt, doradztwo podatkowe, doradztwo transakcyjne, doradztwo cyfrowe czy outsourcing płac i kadr oraz outsourcing księgowości.

Dotacje z Unii Europejskiej

Dowiedź się więcej

